

374. Szolnok, Beke Pál halma III.

(Jász-Nagykun-Szolnok megye) H

Tovább folytatódott a már korábban megkezdett honfoglalás kori temető feltárása. 2003-ban a 27–36. számú sírokat tártuk fel, melyek a temető szegényebb részéhez tartoztak. Az előkerült mellékletek között kauricsigák, füles gombok, ezüstlemez-töredékek voltak. Annak ellenére, hogy a sírok többsége melléklet nélküli, néhány érdekes megfigyelést tehetünk. Ismételten megfigyeltük azt a kéztartást, amelyenél az egyik kéz a mellkason, a másik pedig a medencében van. Korábban hasonló kéztartást találtunk a 8., 12. és 20. sírok vázainál. A 31. sír vázánál jól megfigyelhető volt az, hogy a halott keze „ökölbe szorítva” volt.

A feltárt területen egy keskeny árok futott végig, melyben két vázat is találtunk (32. és 35. sírok). Az egyikben egy gyermek, a másikban egy fiatal felnőtt nyugodott. Utóbbit erősen bőrbe csavarva temették el, a bőrmaradványokat barnás színű elszíneződésként észleltük. Tárgyi melléklet egyik sírban sem volt.

Úgy tűnik, hogy a temető széléhez közeli területen dolgoztunk.

A temető középső területén előkerült, már korábban ismert 21. sír ismételt megkutatása után a teljesen szét-szántott területen, mintegy 40–50 cm mélyen egy öntött bronz kisszívveget találtunk. Ez minden bizonnyal lószerszámhoz tartozhatott. Előkerülése azért is fontos, mert ezzel egyértelművé vált a temető topográfiai helyzete.

MADARAS LÁSZLÓ

375. Szolnok, Tisza-híd

(Jász-Nagykun-Szolnok megye) Tő?

A Tisza augusztus-szeptemberi, rekordokat megdöntő alacsony vízállásának (mínusz 279 cm) köszönhetően a folyó bal oldalán, a Zagyva-torkolattal szembeni részen tölgyfacölöpök maradványai kerültek felszínre. Elvégeztük a fakonstrukció felmérését, valamint a szárazra került homokos mederágyból egy kisebb részletet feltártunk, továbbá egy teljesen ép cölöpöt kiemeltünk a vízből. Dendrokronológiai és radiokarbon vizsgálatok elvégzése céljából mintákat vettünk, melyek közül az előbbieket dr. Morgós András (Budapest, Magyar Nemzeti Múzeum), az utóbbiakat pedig Debrecenben, az ATOMKI-ban dolgozzák fel. Mivel a felszínre került cölöpkonstrukció elhelyezkedése és rekonstruálható nyomvonal megegyezik a Houfnaglius 1617-es metszeten ábrázolt török kori híddal, feltételezhetően ezen objektum maradványaként azonosítottuk. A radiokarbon dátumok ismerete előtt azonban ezt teljes bizonyossággal nem jelenthetjük ki, ugyanis Szolnok később épített fahídjait is a török kori híd közelében emelték.

KERTÉSZ RÓBERT

376. Szombathely, Ady Endre tér

(Vas megye) Rő

A Rohonci úti távhővezeték munkaárkát 2003. május

22-én tekintettük meg. Az Ady Endre téri parkot átszelő É–D-i szakaszon egy, a Járdányi Paulovics István Romkert felől érkező, K–Ny-i irányú római út kavicsozását figyeltük meg a munkaárok metszetalapján. A római utat feltártuk és dokumentáltuk.

2003. június 26-án lakossági bejelentés alapján ismét a helyszínre mentem, ezúttal az Ady téri parkot K–Ny-i irányban átszelő szakasz földmunkáihoz. A kiszórt földből emberi lábszárcsontot, római kori kerámiát és terra sigillatát hoztunk a múzeumba.

A földmunka során római kori leletek (állatcsontok, kerámia, üveg) és objektumok (útfelszín, pillér) kerültek elő. A munkát leállítottam.

A feltárást 2003. június 30. és július 2. között került sor. A K–Ny-i irányú munkaárok K-i végében húzódott a már korábban kiépített távhővezeték. Közvetlenül a Ny-i oldalán, általa részben roncsolva, egy nagyméretű római kori, csatári kőből épült pillér bontakozott ki. A kőpillér Ny-i oldalán terrazzo- és tégladarabokból álló járósínt került elő. Az alatta lévő puha, laza töltésből számos római kerámiát gyűjtöttünk. A terrazzo alól a pillérral kötésben lévő falszakasz látszott, amely feltételezésünk szerint utat határoló korlátfal alapozása lehetett. A pillér É-i oldalán is téglából, csatári kőből és kavicsból rakott horizontot tártunk fel, ez az említett terrazzo-felszínben folytatódott. A téglás horizont alatt feltöltésréteg került elő, alatta pedig az eredeti, keményre döngölt, kavicsos sóderből alapozott út volt. A kavicsréteg teteje egy szintben volt a „korlátfal” felső kősorával. Az út iránya K–Ny-i, de feltárt részének iránya nem esik egybe a távhőáraknak az első bekezdésben leírt szakaszában előkerült úttal.

A feltárást befejeztük, az előkerült épített kőpillért a törvények értelmében érintetlenül, épségben kell megőrizni.

Munkatársak: Derdák Ferenc geodéta, Beck-Teleky Tamás, Vámos Gábor, Szilasi Attila Botond régésztechnikusok.

KISS PÉTER

377. Szombathely, Eruszt kripta környéke

(Vas megye) U

Közműárok fektetése során a 4061/31 hrsz. területtől É-ra a egy fekete humuszos, sok paticstörmelékkel tartalmazó gödör metszetére leltünk. A leletmentést 2003. július 15–17. között végeztük el. Egy igen nagyméretű, mély ovális alakú fekete humuszos betöltésű gödröt bontottunk ki, melyben igen sok tapasztásdarabot, és égésnyomot figyeltünk meg. Igen sok leletanyag került elő belőle: vonaldíszes kerámia, kaptafa alakú kőbalta, nyomott gömbös testű hálonehezékek. Feltehetőleg egy ritkább dunántúli vonaldíszes kultúrához tartozó település egyik gödre. A korábbi próbafeltárás és a terepbejárás alapján a telep É felé folytatódhat.

FARKAS CSILLA